Félévi „hajrában” másfél millió diák

December 22-től téli szünet

Másfél millió diák érkezik el a következő napokban a tanév félidejéhez az általános és a középiskolákban, valamint a felsőoktatási intézményekben.

Az ország mintegy ötezer általános iskolájában és 530 középiskolájában a félévi „zárás” december 21-én lesz — ugyanis másnap, december 22-től már megkezdődik a téli szünet, mintegy egymillió-harmincnégyezer kis- és nagydiák számára. A téli szünet január első vasárnapjáig tart, vagyis az első tanítási nap: január 6-a, hétfő lesz. Nem néptelenednek el azonban az „alma materek”: az általános iskolákban a téli szünetben is működik a napközi A tanulás csak módjával jut szerephez, a fő hangsúly a játékon, a szórakozáson, a sportoláson lesz. A középiskolákban a KISZ-szervezetek gondoskodnak szünidei programról.

Az iskolai év eredményes lezárásához az általános iskolákban változatlanul 198 tanítási nap teljesítése szükséges. A gimnáziumokban a kötelező tanítási napok száma az első-harmadik osztályban 192, a negyedikben pedig 174. A tanévet mindkét iskolatípusban június 12—17. között, az igazgatók által kijelölt napon fejezik be, a tanévzáró ünnepségekkel. A középiskolák negyedik osztályában az utolsó tanítási nap május 10. lesz. Az írásbeli érettségi, képesítő vizsgák időpontját az érvényben levő szabályzatok alapján külön rendelkezésben, később jelölik ki.

A tavaszi szünet április 5—13. között lesz. Szünetel a tanítás március 15-én, március 21-én, április 4-én, húsvét hétfőn és május 1-én.

„Papírforma” szerint december 20-án kezdődik és február 10-ig tart a vizsgaidőszak az egyetemeken és a főiskolákon. Ezen a terminuson belül azonban az egyes intézmények saját vizsgaszabályzata határozza meg, hogy a hallgatók mikor kötelesek eleget tenni vizsgáiknak. Többhelyütt arra is mód van, hogy a jelöltek úgynevezett elővizsgára jelentkezzenek.

Az idei tanév adatai szerint a felsőoktatási intézmények nappali tagozatán a vizsgázók száma meghaladja a hatvanezret, az estin harmincezernél is többre tehető a hallgatók száma. Az első évfolyamokon — minden tagozatot számításba véve — több mint harmincháromezer „gólya” szerepel először vizsgázóként: tizenhatezernél többen a nappali, majdnem háromezren az esti és mintegy tizennégyezren a levelező tagozatokon. (MTI)

Középkori vár épül Sopronban

Az én házam az én váram — vallja Tarródi István soproni lakos, a Richards Finomposztó Gyár helyi üzemének dolgozója. S hogy ezt komolyan gondolja, arra bizonyság: a soproni Lövérekben levő telkén 300 méter magasban a tengerszint felett „középkori” várat épít. 1951-ben kezdte el a nem mindennapi vállalkozást, s jelenleg a sánc kiépítésén dolgozik. Nemrég készült el a bejáratnál levő farkasverem. Úgy tervezi, hogy a vár 1980 körül lesz teljesen kész.

Az építkezés méretei tiszteletet parancsolóak. A főbástyatorony például 16 méter magas. Honnan ez a különös ötlet? — fordulunk a „várúrhoz”.

— Az ihletet tulajdonképpen egy, a somoskői várnál tett kirándulás adta — hangzik a válasz. — Ott határoztam el, hogy megpróbálok valami hasonló „patinás” otthont emelni. A várat saját elképzeléseim szerint terveztem, szabálytalan alakú körbástyás rendszerben. Építettem hozzá egy menekülőfolyosót is. Az építéshez felhasznált kő részben bontott anyag, részben pedig saját kitermelés.

— Hétvégeken, vasár- és ünnepnapokon, szabadságom idején építettem mindezt — mutat körül. — Persze nem egyedül, feleségem és három gyermekem segítségével.

A berendezési tárgyakat részint vette, részint — közeli, távoli ismerősöktől — kapta. Az alagsorban egy kétszobás lakást alakított ki, s amikor ez kész volt, beköltözött saját várába.

Életek megrontója — az alkohol

4. A. B., 27 éves, falusi fiatalember nyolcadszor is önként vállalkozott a kórházi alkoholelvonó-kezelésre. Két éve nős, néhány hónapja állást változtatott, vendéglátóipari felszolgáló volt, most vasipari munkás.

— Eljöttem a szakmából, hogy ne legyek az ital közelében — mondja.

— Mi vitte rá az ivásra?

— A bánat — mondja. — Feleségem már harmadszor nem tudta kihordani a gyermekünket.

— Említette, hogy nagyon fiatalon, még serdülőkorában kezdett inni. Akkor miért?

*

Nem tud felelni, bátortalanul mégis megpróbál magyarázkodni:

— A többiek is ittak. Én sem akartam kivétel lenni.

— Kényszerítették az ivásra?

— Csak meg akartam mutatni...

— Mielőtt megnősült, először volt kórházban. Akkor aligha a gyermek elvesztése miatti bánat kergette az italhoz, a kocsmába. Mennyit iszik hetente?

— Két-három alkalommal, két-három féldecit meg sört.

— Tudja, hogy négy évvel ezelőtt kiderítette a vizsgálat, hogy az ital kikezdte a máját?

— Le akarok szokni...

Az A. B.-vel folytatott beszélgetésünkkor megkérdeztem:

Születhet-e, nevelkedhet-e ép, egészséges, kiegyensúlyozott gyermek az olyan családban, ahol az ital miatt mindennaposak a zsörtölődések, állandó a szorongás, ahol a férj csupán férfi, de nem apa, nem odaadó, szerető hitves, aki asszonyával együtt készül a kis jövevény legméltóbb fogadására?

*

Napokig delíriumos állapotban gyötrődött a keménykötésű, jó negyvenes férfi. Hallucinációi voltak: „Értem jöttek, elvisznek... Nézd csak, karmai vannak, és véres a szeme!” Odarohant a falhoz, minden izma megfeszült, támasztotta: „Ránk dől, ha nem fogom!” Összerogyott, négykézláb vánszorgott az ágyához, a hideg rázta és melege volt, egy falat étel nem ment le a torkán. Zaklatott, kimerült álmából hangok, süvöltések riasztották.

Felesége és 12 éves kislánya tehetetlenül bámulták a delírium trémenszest, és negyedszer is az elvonókezelését kérték. Most itt van, nyitott börtönkapuval a háta mögött, ittas vezetésért kellene felelnie. Tartozásai fejében az adóhivatal lefoglalta a fél házát. Az asszony éjjel-nappal gürcöl, fizet a férje helyett. A feleség — ki tudja, hányadszor — megbocsátott, visszavonta a bejelentett válókeresetet, elfelejtette a pofonokat, a gyermek a szomszédok és a társadalom előtti megaláztatásokat, mert még mindig szereti a férjét, aki egyébként jó szakmunkás, ha józan, jól keres, és kérlelve mondja:

— Ezzel a két kezemmel keresem a kenyerem, akár a téglát kettétöröm kalapács nélkül, hát nincs jogom inni valamit a haverokkal? Mert a mi szakmánkban hamar megszomjazik az ember, a verejtéket pótolni kell...

Csupán egy a baj: nem „valamit”, hanem szeszes italt iszik, nem keveset, nyolc-tíz kört is egy ültő helyben, és hetente nem egyszer.

— Mit szól ehhez a kislánya?

— A gyereknek nem tartozom magyarázattal! — robban belőle a dacos indulat, és megmarkolja a kórházi ágyat.

Pedig magyarázattal tartozik az apa gyermekének, bűnt követ el ellene. Részegeskedő életmódja nem csupán betegség, szenvedély, hanem alapvetően hibás, bűnös magatartás, elrettentő példa. — Az ifjúságellenes bűntetteknél az esetek felében kimutatható az alkoholista életmód.

A SAJTÓ NAPJA

Ötvenhat évvel ezelőtt, 1918. december 7-én jelent meg az első magyar legális kommunista lap, a Vörös Újság. Az évfordulón, amely egyben a magyar sajtó napja, pénteken délelőtt koszorúzási ünnepséget tartottak a Visegrádi utca 15. számú háznál, ahol annak idején a Vörös Újság szerkesztősége működött.

Az ünnepségen dr. Hárs István, a Magyar Rádió elnöke, a MUOSZ elnökségének tagja mondott ünnepi beszédet.

A kormány Tájékoztatási Hivatala és a Magyar Újságírók Országos Szövetsége a sajtó napja alkalmából pénteken baráti találkozót rendezett a MUOSZ székházában. A fogadáson jelen volt Grósz Károly, továbbá a lapok és a sajtószervek vezető munkatársai. Ott voltak a hazánkban akkreditált külföldi újságírók is.

*

A magyar sajtó napja alkalmából Szegeden is megemlékeztek az ünnepi eseményről. A szegedi, a megyei újságírók megkoszorúzták Rózsa Ferencnek, az illegális Szabad Nép mártírhalált halt főszerkesztőjének emléktábláját Újszegeden.

*

Nem szokás, s nem is lenne ildomos rendszeresen arról írni, kérkedni, vagy panaszkodni, hogy milyen áldozatkész, milyen sikeres, milyen nehéz, s mennyi buktatókkal terhes munkát végeznek a sajtó munkatársai. De egy esztendőben egyszer, éppen akkor, amikor az első, valóban a népért született újság, a Vörös Újság megjelenésének évfordulóját ünnepeljük, már nem illem, hanem kötelesség kérdése is elszámolni önmagunkkal. Ezt tesszük most: — a magyar sajtó napján: emlékezünk és kissé számvetést csinálunk önmagunkkal. Nincs mód most arra és talán nem is szükséges, hogy szót ejtsünk a közös — az olvasó és az újságíró — gondjainkról. Arról, hogyan és mennyiben kell még jobban szolgálnia a magyar sajtó munkatársainak a párt és a nép ügyét; arról, hogy a kétségtelen eredmények mellett minden oka megvan az újságírónak az önbírálatra, és minden joga az olvasónak a kritikai hangra is.

Egy dologra azonban nemcsak mód nyílik, de kötelesség is emlékeztetni önmagunkat a nagy nyilvánosság előtt. A felszabadulás 30. évfordulójának méltó megünneplése, a párt XI. kongresszusának előkészítésével összefüggő munka oly szép és új feladatokat ró ránk, mint szembesíteni dolgozó népünket önmaga múltjával, jelenével és jövőjével. Jó katalizátornak lenni ebben a szembesítésben, hű tükörképet adni korunk és társadalmi gondjainknak, sikereinknek és ellentmondásainknak; írni, szólni szerepünkről és helyünkről barátaink között és a világban — ez a mi dolgunk és nem is kevés.

A sajtó napján köszöntjük az olvasót, a lapot előállító nyomdászokat, s lapunk terjesztőit, a postásokat.

A bor fogyasztói árának és adójának emelése

Az 1974. évi rendkívüli őszi időjárás következtében gyenge volt a szőlőtermés. Ezt is nagy nehézségekkel, a termelőket és az állami költségvetést terhelő többletköltségekkel lehetett csak megmenteni. A termelői többletráfordítások, valamint a bevételkiesés részbeni ellensúlyozására a borforgalmi vállalatok a jóváhagyott szabad árforma keretei között kisebb mértékű felvásárlási áremelést hajtottak végre. A többletráfordítások jelentős része az állami költségvetést terheli.

Az állami ráfordításokat csak a bor forgalmi adójának emelésével lehet ellensúlyozni, ami szükségessé teszi a bor és boralapanyagú italok fogyasztói árának emelését.

1974. december 9-től a bor és boralapanyagból készült italok (vermouth, ürmös, habzóbor és pezsgő) fogyasztói ára átlag 17—18 százalékkal emelkedik. Kisebb mértékű, 15 százalékos áremelés következik be az olcsóbb, az eddig literenként 22,— Ft-os és ez alatti fogyasztói áron értékesített boroknál, 20 százalékos lesz az áremelés az ennél drágább, jobb minőségű boroknál.

A boralapanyagú italok közül a habzóbor fogyasztói ára 7 százalékkal, a pezsgőké 12, illetve 15 százalékkal, a csemege-, ürmös borok és a vermouthok fogyasztói ára 20 százalékkal emelkedik.

A termelők által közvetlenül a fogyasztóknak eladott borok után a literenként 5 Ft-os termelői forgalmi adó 8 Ft-ra emelkedik. A termelők saját fogyasztása utáni kedvezményes boradó változatlan marad.

Pályaválasztási értekezlet a Honvédelmi Minisztériumban

Pénteken, tegnap a Honvédelmi Minisztériumban értekezletet tartottak a tiszti és tiszthelyettesi utánpótlás tapasztalatairól és feladatairól. A részt vevő katonai, munkaügyi, oktatási, országos pályaválasztási szervek és a sajtó képviselői tájékoztatást kaptak a hivatásos katonai pályaválasztás helyzetéről, és eszmecserét folytattak a munka javításának lehetőségeiről.

Az értekezleten jelen volt Kálazi József vezérőrnagy, honvédelmi miniszterhelyettes is.

Maguknak tanulnak

A kultúrotthont nehezen találja meg, aki Ásotthalmon nem ismerős, főleg ha sötétedés után keresi. Semmi különös ismertetőjegye nincs, hacsak az nem, hogy ilyenkor is mindig kiszűrődik belőle némi fény, ha nem is olyan éles és világos, mint a vendéglőé.

*

Különös dolgokat hall, akit szerda esténként arra visz az útja. Nem beat-, vagy cigányzenét, még nótákat sem, társalgás, mulatozás zaját is hiába fürkészi. Könnyen megeshet, hogy éppen a nátriumklorid, az atomsúly, a vegyérték szó üti meg a fülét, vagy Homérosz nevét hallja — s még mi mindent —, attól függően, milyen óra van odabent. Mert gimnáziummá változik ilyenkor a kultúrház, a nagyteremben hatvan szorgos, felnőtt diák üli körül az asztalokat. Figyelik a tanár szavát, kezükben fürgén mozog a toll. Többségükben fiatalok, harminc év körüliek, szinte mindegyikük dolgozik valahol. Vannak, akik az ásotthalmi erdőgazdaságból, az ÁFÉSZ-től, a szegedi DÉMÁSZ-tól, a Csongrád megyei Vendéglátó Vállalattól, a MÁV-tól, a konzervgyárból, a szakszövetkezetekből jönnek az esti iskolába. A nők közül heten a községi egészségügyi gyermekotthonból sietnek az órákra. Sokan a gyereket, a házimunkát hagyják otthon, hogy részt vegyenek a tanításon. A szokatlanul népes osztály tanulóinak többsége fizikai munkás, fele nő. Bizony nem könnyű a napi munka, utazgatás után tanulni; matematikai, kémiai egyenletek megoldásán gondolkodni, az irodalom, a történelem, a földrajz órát is figyelmesen végighallgatni. Ott vannak akkor is, ha éppen elromlik az olajkályha, s dideregve burkolóznak a kabátba.

*

A levelező gimnázium előzményeiről beszélgetünk *Forgó* Gyulával, az ásotthalmi belterületi általános iskola igazgatóhelyettesével.

— A középfokú oktatásnak hagyománya van a községben. Néhány évvel ezelőtt a hódmezővásárhelyi mezőgazdasági technikumnak volt itt kihelyezett tagozata. A mostani „iskolások” maguk vetették fel, szükség lenne gimnáziumra. Egyenként és csoportosan, hétről hétre bekopogtattak hozzám, tanulni szeretnének, hogyan lehetne ezt elintézni? Hamarosan hetvenen lettek, kivétel nélkül maguktól jelentkeztek, senkit nem erőltettünk.

— *Mi magyarázza, hogy túlnyomórészt fiatalok, huszonévesek, harminc év körüliek?*

— Ásotthalom körzetében kilenc tanyai általános iskola van. Akik tizennégy éves korban befejezik tanulmányaikat, nehezen tudnak eljárni valamelyik gimnáziumba, technikumba, vagy szakközépiskolába. Így aztán a tanulást nem folytatják, munkát keresnek, ám egyre inkább érzik a középfokú tanulmányok hiányát. A mostani kihelyezett levelező gimnáziumi oktatás a legideálisabb képzési forma. Hetente egyszer, szerdán délután 5 órától este háromnegyed kilencig tartjuk az órákat, mivel nálunk hatvanas létszámú tanterem nincs, a kultúrotthonban.

— *Munkahelyükön milyen előnyük származik a dolgozóknak abból, hogy tanulnak?*

— Sokuktól kérdeztem, legtöbben azt válaszolták, semmi. Hozzátették még, maguknak tanulnak, szükségét érzik. Többségüket az általános iskolából ismerem, diákjaink voltak, közülük jó néhány sokat hiányzott, gyengén tanult. Most mintha szárnyakat kaptak volna, a beszámolón jól szerepeltek, hiányzás is csak elvétve akad. Látszik, hogy nem ostorral hajtották őket az iskolába. Sok gyermekgondozáson levő fiatal anyuka is tanul: „Nem akarok majd szégyenben maradni az iskolás gyerekem előtt” — mondják.

*

Az ásotthalmi gimnáziumi osztálynak — a kissé rendhagyó képzési formának — nemcsak a járásban, a megyében sincs párja. Dolgozó hallgatói a maguk akaratából, szívesen kezdtek tanulmányaikhoz. Vagyis a legnagyobb biztosítékkal, hogy eredményesen be is fejezzék.

Ladányi Zsuzsa